

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON N. 228

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ŞI ADMINISTRAȚIA
Targul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la administra-
ție. Prețul după tarife
și învală.

Manuscrisele nu se în-
napoiază.

Situația pe câmpul de războiu.

Pe baza știrilor oficiale cenzurate primite din cartierul pressei și dela biroul telegrafic și de corespondență ungar în decursul zilei de azi situația pe câmpul de războiu se prezintă astfel:

Soldați români decorați pentru vitejia lor.

În Monitorul armatei c. și reg. Nr. 53 aflăm o nouă serie de soldați români decorați pentru vitejia lor în focul luptei.

Medalia de argint pentru vitejia cl. I. a fost conferită următorilor gradați români: sergentului major **Iacobovici**, sergentului **Șincariu**, caporalului titular **Șindelariu**, toți trei din regimentul de infanterie Nr. 16.

Medalia de argint pentru vitejia cl. II infanteriștilor: **Ivanca** și **Christovă**, ambii din regim. 16 de inf., caporalului **George Peșun** și infanteristului **Petru Drăculici**, ambii din regim. de inf. 79, caporalului **Ștefan Sechereș** din regim. de husari Nr. 4, husarului **Ioan Mesaroș** din regim. de husari Nr. 7, sergenților titulari **Ioan Chișa** și **Gavril Bodor** din regim. de infanterie 38, sergentului **Cimbalnic** din regim. 81, plutonierului **Teodor Ranta** din regim. 51, sergentului **Burlea** din regim. 64, infanteristului **Anton Balaban** din regim. de inf. 102 și infanteristului **Gregorovici** din regim. de inf. 80.

Sub regimul cenzurii.

Cețim în „Tel. Român” Confrății dela „Românul”, ale cărui pagini sunt de multeori împodobite cu cuvântul „confiscat”, s'au tăgăduit acum de curând, că din întreaga țară foaia lor e singura foaia care trece prin cenzură. Ziarul „Drapelul” din Lugoj îl mângâie însă, și îl asigură, că nu numai scrisul lor trece prin cenzură, ci așa suntem cu toții. „Drapelul” încă stă sub cenzură, din 14/27 Iulie. »Cu trei ceasuri înainte de espedare, — cităm din „Drapelul”, — trebuie să-l prezentăm la procuror, și numai după ce ni se liberează certificat de expediție, putem trimite ziarul la poștă, sau distribuim în oraș. Și aproape nu trece zi, în care nu primim vre-un ordin nou, în care ni se spune, ce nu este permis să publicăm.

Intregul nostru serviciu de informații se restrânge la știrile ce le primim direct din biroul de presă al ministrului president. Și din alte ziare nu putem lua alte știri, decât cele ce indică acest izvor... Pe scurt deci, prin greutățile prin care trece „Românul”, trece și „Drapelul”, și celelalte

foi românești.* Noi de exemplu, pe lângă cenzura procurorului, mai avem să ne trecem foaia și prin cenzura militară. Noi nu putem tipări foaia, înainte de a fi cenzurat fiecare cuvânt destinat a fi publicat în ea, din partea autorității militare din loc.

Va să zică, avem o cenzură severă înainte de tipărire, și avem altă cenzură după tipărire. Greutăți avem deci toți, unii mai mari, alții mai mici, și e foarte greu a redacta astăzi un ziar românesc; dar datorii suntem să învingem greutățile și să ne facem datorința, așa cum ni se cere, și în împrejurările grele prin cari trecem.

Le spunem acestea pe seama posterității, ca să știe cum să ne judece la timpul său.

Trei notificări oficiale ale consistoriului din Sibiu.

Sibiu 2 Septembrie v.

La seminarul nostru arhidiecezan teologic-pedagogic din cauze neprevăzute începerea instrucțiunii se amână până în 15/28 Septembrie.

Tot în același zi se vor ținea și examenele de corectură și celelalte examene ce se țin la începutul anului școlar.

Aceasta se aduce la cunoștința celor interesați spre știre și orientare.

Din cauza împrejurărilor actuale, cari au o puternică influență și asupra vieții școlare, experiențele ce aveau să se facă în unele școli de ale noastre cu învățământului alternativ, conform instrucției date sub Nr. 8147 a. c. vor trebui amânate până la anul viitor.

Conform unei hotărâri a Preavenatorului Consistor arhidiecezan din 30 August v. a. c. în proximitatea școl. elevii seminariilor în internat nu vor mai fi provăzuți și cu haine de pat.

La înmatriculare deci fiește care elev va avea să dovedească că pe lângă alte recvizite a mai adus de acasă și 1 perină, 2 buc. fețe de perină, 2 buc. coarșafuri (lepede'e), 1 strai sau o plapomă, 1 covor pentru acoperirea patului peste zi.

Aceasta se aduce la cunoștința elevilor vechi și a celor ce acum se vor înmatricula pe cursurile prime deopotrivă spre știre și orientare.

*) Între cari și „Gazeta Transilvaniei” Not. Red. „G. Tr.”

Noua chemare sub arme a contingentelor de glogași.

Cu privire la noua chemare sub arme a glogașilor născuți în anii 1894, 1893 și 1892, pe care am publicat-o în numărul nostru de ieri, se dau următoarele amănunte:

Contingentele chemate sub arme se împart în două grupuri:

1. **Cei născuți în anul 1894.** La acest grup aparțin toți acei tineri, cari, deși conform legilor militare încă nu sunt obligați la serviciul activ, fac parte din armata glogașilor (Landsturm) în înțelesul legii pentru gloate § 2, care dispune a-nume următoarele:

»Obligați la serviciul gloatelor sunt toți acei cetățeni capabili de arme, — cari nu aparțin nici armatei c. și r. nici marinei de războiu sau rezervei suplimentare și nici armatei r. teritoriale (honvezi) — începând dela anul, în care împlinesc anul 19 al etății, până la finea anului, în care și-au împlinit anul al 42-lea al etății».

Cei născuți în anul 1894 ar trebui să se prezente la asertare dea-bea în primăvara anului viitor. Acum însă au să se prezente la serviciul de glogași.

2. Sunt chemați la serviciul de arme **cei născuți în anii 1892 și 1893**, prin urmare acei cari s'au prezentat prima oară resp. a doua oară la asertare, rămânând deocamdată neînrolați. **Acești tineri vor fi acum din nou asertați.** În cazul, când s'ar dovedi că sunt apți de serviciu, vor fi chemați sub drapel dar nu în serviciul armatei ci la gloate.

În chestia prelungirii moratorului.

Cu privire la prelungirea și pe mai departe a moratorului se ivesc unele complicații, cari se pare, că ar împiedeca această prelungire, ori cel puțin tind, ca să fie prelungit numai în parte și pe timp mai scurt. Astfel între altele »**Uniunea regnicolă a fabricanților din Ungaria**» a dat un deciz, prin care declară, că simte lipsa micșorării gradate a prelungirii lor de moratoriu. După 1 Oct. moratoriu ar trebui prelungit numai pe scurtă vreme. În interesul restabilirii stărilor normale ar fi de dorit, ca creditorii să-și plătească gradat ratele scadente la timp și să fie îndatorați și la plățirea amortizațiilor. În fine dă expresie de-

Blocada dela Tsingtau.

Cu privire la blocada coastelor teritoriului german dela Tsingtau (China) biroul tel. ung. publică următoarea știre sosită din Mailand:

Din Tokio se comunică: Conform unei telegrame a statului major japonez blocada dela Tsingtau s'a început la 27 August. Cu câteva zile mai târziu o flotilă japoneză de torpiloare a fost cuprinsă de un tai-fun, suferind naufragiu. Două vase-vânătoare de torpiloare, cari s'au apropiat prea mult de forturile dela Tsingtau, au fost distruse.

Presă germană despre operațiunile armatei austro-ungare.

Vorbind de retragerea și concentrarea armatei austro-ungare din nordul Monarhiei oficioasa »Norddeutsche Allg. Zeitung» aprobă dispozițiunile prevăzătoare luate de armata austro-ungară, relevând că acestora nu le-a premers vre-un succes ci din contră importante succese parțiale. Judecând după succesele strălucite, obținute până acum de armata austro-ungară, se poate da expresiune unor așteptări sigure, că trupele austro-ungare vor reuși cu puteri noul lupta raportând o victorie definitivă.

Centenarul abdicățiunii lui Napoleon I.

Acum când vechiul continent european este prins de flăcările sinistre, ale unui război uriaș, cum n'a pomenit încă istoria omenirii, când la frontierele Franței, Belgiei, Germaniei, Austriei și Rusiei, formidabile armate se încearcă într-o groazănică luptă, ale cărei urmări sunt incalculabile pentru toate popoarele globului, acum se împlinesc o sută de ani din momentul abdicării, dela tronurile Franței și Italiei, a marelui cuceritor al lumii Napoleon I.

Se împlinesc o sută de ani de când Napoleon, învins de puterile aliate atunci contra Franței, își chemase mareșalii în castelul dela Fontainebleau, încercând pe lângă ei, un ultim apel la fidelitatea lor. Și Macdonald și ceilalți îi refuzară însă orice sprijin militar, obiectându-i că armata este demoralizată și că războiul civil se apropie. Napoleon îi privi încă odată îndelung... dar mareșalii săi rămăseră reci, implacabili. Totul era sfârșit. Napoleon se ridică își îndreptă pașii încet către o mică masă, așezată în mijlocul salonului pe care își scrisese, el însuși abdicarea:

»Puterile aliate proclamând că împăratul Napoleon era singurul obstacol la restabilirea păcii în Europa, îm-

păratul credincios jurământului său, declară că renunță pentru el și moștenitorii săi la Tronurile Franței și Italiei și că nu este nici un sacrificiu personal, chiar acel al vitejiei, pe care să nu fie gata să-l facă în interesul Franței».

Actul odată semnat de Napoleon, fu încredințat de el mareșalilor săi, cari-l luară cu aviditatea, cu care pașărilor funebre, sburând deasupra câmpurilor de luptă, se aruncă asupra unei prade, de mult așteptată!

Sgomotul abdicării lui Napoleon, se răspândi cu repeziune.

Împăratul fu părăsit. În afară de Moret și de doi aghiotanți cari au rămas în palat, toți ceilalți: Jourdan, Augereau, Belliard, Lagrange, Berthier, generalul Hulien, se grăbiră să reîntre în Paris, pentru a se închina Burbonilor. Numai bătrânii grenadier, intristați, rățaceau prin străzile din Fontainebleau, strigând: »Trăiască împăratul! Jos trădătorii!».

Dela ferestrele, cari dau în spre parc, Napoleon aude protestările curajoase ale credincioșilor lui tovarăși de arme... Se gândea la Franța, pe care o lasă așa de mică, el care o voise și o făcuse așa de mare și o vedea ruinată, în stăpânirea trădătorilor cari au înșelat-o și a lașilor cari nu vor s'o apere.

Abandonat și trădat, ceea ce-l amărăște mai mult este fuga generalilor săi, pe cari altă dată îi numea »prietenii săi.»

Rudele, frații și surorile chiar, nu se mai gândesc la el. Însăși mama lui Napoleon, care ar fi putut să meargă să-l consoleze, îl abandonează și pleacă la Roma cu cardinalul Fesch... Pretutindeni indiferenți, lași sau trădători...

Dezolat, indignat, gândit la inelutele cari-l așteaptă în drumul spre Elba, la amenințările și la injuriile populației feroc din Sud, la un sfârșit abject poate, Napoleon se turbură: »Să mori pe câmpul de bălăie nu este nimic, dar să mori în noroi și în astfel de mâini, niciodată, niciodată!»

Își aduse aminte atunci de moartea voluntară a unora din eroii antici, luă otrava ce-l preparase doctorul Ivan, în timpul campaniei din 1812 și o dizolvă într-un pahar cu apă pe care-l bău până în fund. Timpul făcuse însă să dispară eficacitatea otrăvii.

După această nereușită încercare de sinucidere, Napoleon redeveni stăpân pe el.

Câteva zile mai târziu, în imensa curte a Castelului, erau înșirați grenadierii din vechea gardă, sub ordinea generalului Petit.

Toți așteptau, într-o impresionantă tăcere, sosirea împăratului și ultimele sale cuvinte.

La orole unsprezece și jumătate ușa primului etaj se deschise și Napo-

leon apare, urmat de Maret, de colonelul Tourgaud, de baronul Fain și de câțiva aghiotanți. Descinde încet treptele scării de fier, se oprește brusc în fața soldaților și pronunță următoarea cuvântare:

»Soldați din vechea gardă! Imi iau adio dela voi. De 20 de ani, v'am găsit mereu pe drumul onoarei și al gloriei. Vați condus în totdeauna cu bravură și cu credință, credință de care mi-ați dat dovadă până și în ultimele timpuri. Cu voi cauza noastră n'ar fi fost pierdută... Puterile aliate, înfățișau însă Europa întreagă coalizată în contra mea. O parte din armată m'a trădat... Am sacrificat toate interesele mele pentru binele patriei. Plec. Voi s'o serviți în totdeauna cu glorie. Să fiți credincioși noului vostru suveran. Primiiți mulțumirile mele. Nu pot să vă îmbrățișez pe toți. Voi săruta pe șeful vostru și drapelul — General Petiti, apropie-te. Aduceți drapelul.»

(Napoleon se intrerupe aci pentru a săruta mai întâi pe generalul Petit și apoi drapelul) și își termină astfel cuvântarea:

»Acest sărut să treacă în inimile voastre. Voi urmări totdeauna destinele voastre și pe cele ale Franței. Nu-mi plângeți soarta. Vreau să trăiesc pentru a fi încă util gloriei voastre. Voi scrie lucrurile mari, pe cari le-am făcut împreună. Gândul meu unic era îndreptat spre fericirea scum-

pei noastre patrii. Fericirea ei va face în totdeauna obiectul urărilor mele... Adio, copiii!»

După aceste cuvinte, ofițerii și grenadierii rupând rândurile, alergă spre Napoleon, îi iau mâinile, i-le sărută și unesc plânsetele lor cu plânsul lui.

Două săptămâni, mai târziu Napoleon debarcă în insula Elba.

(„R.» din Buc.)

„Marsellaise” și „Die Wacht am Rhein”

Dintre cântecele războinice ale popoarelor mari din Europa, cele mai însemnate sunt „Marsileza” Francezilor și „Sentinela Rinului” a Germanilor. Amândouă s'au născut pe aceeași vreme și din același motiv: antagonismul între aceste două popoare.

Autorul „Marsilesei”, Rouget de Liste era căpitan în garnizoana din Strassburg. Într-o sară au fost invitați la masă la primarul orașului, Monsieur de Dietrich, mai mulți ofițeri, între cari și Rouget. Vorbiră de războiu; între altele primarul a zis către Rouget: »De ce nu încerci să faci o poezie războinică? D-ta ești soldat și poet!»

A doua zi Rouget a publicat poezia: „Cântecul de războiu al armatei

sideratului, ca diferitele întreprinderi să poată dispune într'un anumit raport de depunerile lor de pe la bănci.

Menirea flotei engleze.

Biroul tel. ung. comunică din Londra: Ziarul »Times« vorbind de menirea flotei engleze scrie între altele, că amiralul englez Jellicoe aduce deosebit de mari servicii imperiului britanic prin aceea, că reține flota germană departe de marea Ocean.

Ciocnirea flotei engleze și germane — scrie »Times« — ar putea avea de urmare ca Anglia să învingă, ce-i drept, pe mare, dar prețul acestei victorii ar fi atât de mare, încât Anglia ar înceta pentru un timp oare care să fie cea mai mare putere navală a lumii.

Scrisorile răniților — scutite de portul postal. Ministerul de război a emis un ordin conform căruia ori ce scrisori adresate răniților în spitalele militare sunt scutite de portul postal. De asemenea sunt scutite de taxe scrisorile trimise de către răniți celor ai lor de acasă. Aceste din urmă însă numai atunci vor fi scutite, dacă ele vor fi provăzute cu stampila spitalului respectiv și vor fi date la ghișeu spitalului:

Din listele bolnavilor și răniților.

— După conspectul oficial al Ministerului de război din Viena. —

Lista edată la 31 Aug. n.

Traian Abacaria reg. 22 de gloțiși Co. 2 bolnav în filiala spitalului din Oșorhei.

Maxim Alexa, reg. 58 de inf. Co. 16, împușcat în călcâul drept, spitalul de garnizoană din Sarajevo nr. 25.

George Ioan Oltean, corporal în reg. 22 de gloțiși Co. 4, bolnav în spitalul de res. din Murăș-Oșorhei.

Ivan Baran, Zugsf. reg. 20 de inf. Co. 3, bolnav în spitalul de res. din Debica.

Iosif Baran reg. 13 de inf. Co. 9, bolnav în spitalul de res. din Rzeszov.

Ștefan Belescu, reg. 24 de inf. Co. 13, împușcat în mâna dreaptă, bolnav în spitalul de garnizoană din Sarajevo nr. 25.

Teodor Blaga, reg. 62 de inf. Co. 4 de drum, bolnav în spitalul de res. din Murăș-Oșorhei.

Ifrică Bohan, soldat în res. supl. din reg. 12 de gloțiși din Șomcuta-Mare, bolnav în spitalul de res. din Szászmező.

George Botezat, reg. 22 de gloțiși, reg. 2 de gloțiși de res. născ. în Rădăuț, bolnav în spitalul de gloțiși din Rădăuț.

Andrei Buda, reg. 93 de inf. Co. 3 bolnav în spitalul de res. din Debica. Soldatul din res. supl.

Teofil Bumbuc din reg. 22 de gloțiși Rădăuț.

Nistor Cosie, reg. 70 de inf. Co. 3 de res. bolnav în spitalul de res. din Oradea-Mare.

Alexe Ciac, reg. 37 de inf. Co. 2 de res. bolnav în spitalul de res. din Oradea-Mare.

Canonierul Teodor Pap, reg. 17 de art. de câmp, baterie de res. bolnav în spitalul de res. din Oradea-Mare.

Soldatul de res. supl. Iosif Țanțar din reg. 37, de inf. Co. 3 de marș, bolnav în spitalul de res. din Szabadka.

Soldatul din res. supl. Ioan Danci, din reg. 22 de gloțiși, Co. 3 de res. bolnav în filiala spitalului de res. din Murăș-Oșorhei.

Todor Dunca, din reg. 22 de gloțiși Co. 4 bolnav în filiala spitalului de res. din Murăș-Oșorhei.

Soldatul din res. supl. Ioan Faur, din reg. 4, de inf. de gloțiși Co. 2 bolnav în spitalul de res. din Oradea-Mare.

Soldatul din res. supl. Teodor Filimon din reg. 22, de inf. de gloțiși. Cu 3. de res. bolnav în spitalul de gloțiși, din Rădăuț.

Ioan Florea din reg. 22, de inf. de gloțiși. Cu 2. bolnav în spitalul de res. din Murăș-Oșorhei.

Soldatul din res. supl. Simion Florent, din reg. 37, de inf. Co. 4 bolnav în spitalul de res. din Oradea-Mare.

Sergentul Nistor Vasiliie Găina din reg. 22, de gloțiși Co. 3 de res. din Horecea, bolnav în spitalul gloțiși din Rădăuț.

Recrutul Petru Gavra. Ergänzungsbetirk nr. 37, bolnav în spitalul de res. din Oradea-Mare.

Ștefan Gilita din reg. 78, de inf. Co. 2, împușcat în cotul drept. Zace în spitalul de garnizoană din Sarajevo nr. 25.

Soldatul din res. supl. Nicolae Gliga din res. 22, de inf. de gloțiși, Co. 1. bolnav în filiala spitalului de res. din Murăș-Oșorhei.

Petru Gordan, reg. 51, de inf. Co. 4, împușcat în pulpa dreaptă, zace în spitalul de garnizoană din Sarajevo nr. 25.

Soldatul din res. supl. Bălan Grecen din reg. 37, de inf. Co. 3, de marș, bolnav în spitalul de res. din Szabadka.

Vasiliie George din reg. 22, de inf. de gloțiși Co. 2, bolnav în filiala spitalului de res. din Murăș-Oșorhei.

Vasiliie Halip din reg. 22, de inf. de gloțiși Co. 2 de res. bolnav în spitalul de gloțiși din Rădăuț.

Petru Hambacu, coporal în reg. 12, de inf. Co. 9, bolnav în spitalul de res. din Rzeszov.

Teodor Hopenciu, din reg. 22, de inf. de gloțiși Co. 3, de gloate. bolnav în spitalul de gloțiși din Rădăuț.

Soldatul din res. supl. Vasiliie Srimescu din reg. 22, de inf. de gloțiși, Co. 3, de res. din Dorna-Candren, bolnav în spitalul de gloțiși din Rădăuț.

Ioan Câmpian, din reg. 63 de inf. Co. 16, din Negerfau, bolnav în spitalul de res. din Szatmar-mező.

Recrutul Dumitru Cofta. Ergänzungsbetirk bolnav în spitalul de res. din Oradea-Mare.

Joan Coman batalionul 23. de vânători Co de res. bolnav în spitalul de res. din Murăș-Oșorhei.

Joan Conta reg. 102, inf. Co. 2, împușcat în piciorul stâng din partea de jos, zace în spitalul de garnizoană din Sarajevo nr. 25.

(Va curra).

ȘTIRI.

— 3 Sept. v. 1914.

O rugare.

Proportional cu starea sa numerică poporul român a dat o bună parte din contingentul armatei austro-ungare în războiul actual E natural deci, că mare e și numărul soldaților români răniți pe câmpul de operații. Pe lângă îngrijirile sanitare, pe cari aceștia le merită doar în primul rând dela autoritățile competente în urma loalelor lor viteji, trebuie să le venim și noi în ajutor prin mijloacele, cari ne stau la dispoziție mângându-i în clipele lor de durere.

Dat fiind, că răniții în general sunt provăzuți îndeajuns cu îngrijire și hrană trupească, noi trebuie să ne îngrijim de hrana sufletească a acestora punându-le la dispoziție ziare, reviste (numeri vechi și noi, cari sunt mai interesante) cărți instructive și distractive etc. procurându-le vitejilor noștri invalizi câte va clipe de distracție, în cari să și uite pentru cât-va vreme de dururile grozave, cari îi muncesc.

Alte neamuri din această mornarie a căror fi au fost răniți și ei în crâncenul război așa fac încă de mult, decând s'a început războiul. Și doar răniții lor nici nu sunt atât de avzați la astfel de mijloace, ca și răniții români. Străniți au cel puțin prin spitaluri o vorbă bună și mângâitoare spusă în limba lor. Ai noștri nici atât. Duși prin spitalele, unde nu aud nici o vorbă pe care s'o înțeleagă ei stau muți ziua întreagă și își să se luote cu gândurile lor amare, ori să adoarmă pentru ca să potreacă nopțile în cea mai chinătoare insomnia. Chi nuri, cari nu au putut încunajura nici tenția autorităților imediate a spitalelor, căci aceste autorități încă caută să atragă atenția noastră asupra fotosului, ce ar rezulta pentru răniții români din trimiteria acestor mijloace de distracție pentru ei.

Rugăm și noi deci cu cea mai mare insistență publicul românesc de prin orașele, unde sunt răniți români să se intereseze de ei punându-le la dispoziție ziare, reviste cărți etc. alinându-le cât de cât suferințele.

Totodată ținem să adăugăm, că amabilitatea recunoscută a damelor și d-șoarelor române nu ar avea un teren mai nobil de a se manifesta, decât dacă aceste dame și d-șoare vor cerceta cât mai des pe răniți făcându-le ele însuși lecturi frumoase și interesante. Caci astfel numai vor putea zice, că și-au făcut datorința față de neamul acesta atât de încercat.

Redacția noastră a căutat să facă și va face cât mai mult posibil pe acest teren trimțând mai multe ziare, reviste cărți etc. răniților români de prin spitalele din Viena, Budapesta, Kecskemeth etc. precum și celor plasați prin spitalele din Brașov.

Rugăm publicul românesc de bine ca să dea o cât mai mare dovadă despre o perfectă cunoștință de cauză conlucrând din toate puterile la ajungerea scopului nobil.

Scrisoarea unui general belgian făcut prizonier către regele său. — Din Berlin se comunica următoarele:

Comandantul Liège-ului, generalul Leman, după-ce a fost făcut prizonier de trupele germane, a trimis regelui său Albert o scrisoare, în care îi arată, că patru cincimi din garnizoana orașului a fost îngropată sub ruinele fortului Loncin; el însuși numai de aceea a scăpat cu viață, deoarece-ce în momentul când era amenințat să fie asfixiat, în nesimțire a fost transportat de la locul său de cătră soldații garnizoanei. În șanțul parapetelor unde a fost depus de al său, a fost declarat de prizonier de un ofiter german, după-ce mai înaltele căpatase ceva de gustat și lătermină apoi scrisoarea cu următoarele cuvinte:

»Majestate, iartă-mă. Mi-aș fi jertfit bucuros viața spre a te fi putut servi mai bine; moartea însă nu a vrut să știe de mine!»

Șeful marelui stat major francez în primăjile de moarte. După cum se anunță din Roma șeful marelui stat major al armatei franceze, generalul Joffre, a ajuns într'o situație, care era să-i fie fatală și numai întâmplarea l'a scăpat teafăr. Anume pe când făcea cu automobilul un drum de ecleraj o granată a căzut în imediata apropiere a automobilului. Din fericire însă numai automobilul a fost atins, generalul Joffre scăpând teafăr.

Primirea insufletită a Turcoșilor în capitala Franței. Prin Berlin seosește din capitala Franței următoarea știre interesantă pe care o publică »Neue Fr. Presse«: Acum câte-va zile mil de soldați turcoși trecură prin Paris venind din Marsilia și îndreptându-se spre teatrul războiului. Publicul le-a făcut o insufletită primire. Doamne și domnișoare le aruncau flori și zaharicale și multe dintre ele sărutau pe soldații cel negri. Turcoșii făceau gesturi cu mâna

arătând spre gâtlee, voină a da să se înțeleagă, ce soartă îi așteaptă pe soldații dușmani, cari le-or cădea în mână.

La suflarea morții. Tremurul din urmă la morții îl simțim cu o siguranță uimitoare. Moartea își trimite solul sinistru cu obișnuita-i precizie impecabilă. Un dulos caz de un asemenea presimț a avut loc pe câmpul de luptă austro-rus. După un atac vehement căpitanul de infanterie Moritz Navratil a primit o rană mai gravă. Medicul militar însă cari erau tocmai la îndemână, examinând rana cu de-amăruntul au constatat cu toții, în mod hotărât că nu e mortală. Dar căpitanul, care era încă în putere, privind cu un surâs trist încercările medicilor de a-i reda vieții, a seos din buzunar o scrisoare, pe care o adresase soției sale și recitind adresa ajunge cu privirile la cuvântul »căpitanăea«. Indată scoate creionul și cu o grabă înfrigurată șterge cuvântul »căpitanăea« înlocuindu-l cu »văduvă de căpitan«. Prejând apoi scrisoarea ordonanții sale ochii i se umplură de lacrimi își piecă capul și muri încunjur...

Ărpăd ca venit curat dela o reprezentare 81 cor. 52 fl. Clubul de taroc de »Jolia« 50 cor. Iuliu Gertner 20 cor. Heinrich Lang 20 cor, Oskar Dannerth 5 cor.

Pentru aceste daruri îi exprimă adăncă mulțumită. Magistratul orășănesc.

Odăi mobilate și intertenție. În Cluj Str. Iokai Nr. 11 etajul I se găsește de închiriat odăi mobilate și cost întreg pe lângă cele mai favorabile condițiuni. Odăile sunt luminoase, sănătoase și se află în apropierea universității, bibliotecii și a pieței.

Avis tinerimei noastre universitare. 13-x.

Posta Redacției.

D-lui E. M. în B. Avem și noi o mulțime de cărți postale. Din ele transpiră însă o ciudată mentalitate. Cea trimisă de d-ta o așteptăm la celelalte. Ca o anumită izbucnire să vadă lumina publicității tehnice...

Library Cluj

Ce-i nou?, întreabă generalul. Ofiterul răspunde cu glas tremurător:

— Generale, sunt d-tale Xavier a fost răpus de un gloț.

Un moment generalul privi perdut în zare, apoi întorcându se către adjutantul său, a grăit:

— D-mnilor, să continuăm!, și ca și când nu s'ar fi întâmplat nimic a împărțit mai departe ordine...

Daruri pentru familiile celor mobilizați s'a mai făcut următoarele daruri: Fleischer și Comp. 200 cor. d-ra Iohana Schreiber 100 cor. Carol Spell et comp. 50 cor. Victor Roth apotecar II rată 50 cor. Gustav Fischer, predicator 10 cor. Ferdinand Wolfrath, locotenent 6 cor. Fülöp Dezső și Szegő

ministrația ziarului.

Avis.

Să aduce la cunoștință publică, ori încă »Plugarul« însoțire economică comercială în Blaj, are de vânzare 200 Vagoane lemne de fag crepate Clasa I, care le vinde gara Sovata cu prețul 120 Cor. per Vagon.

Cei ce doresc să cumpere să se adreseze la biroul nostru în Blaj.

2-6 Direcțiunea.

dela Rin». A făcut puțină furoare. După două luni acest cântec a fost cătat la un banchet militar în Marselle. Aici s'a hotărât să se tipărească cântecul în zeci de mil de exemplare și să se dea un exemplar fiecărui soldat din batalioanele de granizi. La 30 Iulie 1792 voluntarii au intrat în Paris cântând »Chant de Marsellais«. A fost un entuziasm nebun. Cântecul a devenit popular. La 28 Septembrie conventul a decretat »Marsilleza« de imn național, care are să se cânte în toată țara. Soldații îl cântau pretutindeni. Un general a scris conventului: »Ne-am bătut unul contra zece: Marsilleza să bătea alături cu noi«. Alt general a scris conventului: »Trimiteți-mi 1000 soldați și un exemplar din Marsilleza și eu garantez biruința.»

Berlioz a instrumentat Marsilleza și a aranjat-o pentru 2 coruri și orchestră. Pe partitură, la bas-tenor, el a scris: »Bas-tenorul să-l cânte toți câți au glas, inimă și sânge în vine«. Și așa l-au și cântat.

La 1830 în Palais-Royal era concert: câți-va tineri cântau Marsilleza Berlioz zise cătră un vecin: »cântă-le« — vorba a fost o schinteie electrică: 5000 de oameni, din parter, din galerii, au început să cânte de-odată.

Sub Imperiul II, Marsilleza vr'o 15 ani a rămas moartă. Sub republică a ajuns iarăși imn oficial. Michelet zicea: »Le mond, tant qu'il y aura un monde,

la chantira á jamais». (Lumea, cât va exista o lume, o va cânta deapururi).

Entuziasmul cel-l produce »Marsilleza« să explică din insprația superbă a versurilor bărbătești și energice și din dorul de libertate, care e cântat în versuri. Strofele și musica sunt strigăte contra tirăniei și a împiătorilor.

»Die Wacht am Rhein« are un istoric mai sărac. Autorul ei, N. Becker, era copist într'un minister din Berlin. Un băiat foarte tânăr. El a scris poezia în birou. A publicat-o și dintr'odată a cunoscut o Prusia întreagă. Ea a fost nefericită ca muzica: nu l-s'a găsit o arle potrivită. Astăzi are două arif, dar nici una nu e entusiaamantă ca »Marsilleza«. Soldații germani au cântat o totdeauna cu mult foc și preutindeni. Ea n'a putut s'ajungă imn național într'o țară monarhică — chiar și »Marsilleza« să stinpe pe timpul monarchiei — dar e cântată de toți Germanii, din Nord și din Sud.

Muzica ei nu e strigăt de alarmă ca a »Marsillezei«, ci tonuri de rugăciune, de mângăiere și de incurajare. Inșăși poezia are caracter defensiv, nu agresiv ca »Marsilleza«.

Autorul ei, Becker, n'a mai făcut poezii, nu era poet. »Die Wacht« a fost o inspirație momentană la un om fără deosebit talent.

V.